

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
Abstract	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญแผนภูมิ.....	(11)
สารบัญภาพ.....	(12)
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	6
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.6 นิยามศัพท์.....	10
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2. เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับชาวจีนฮกเกี้ยน.....	13
2.1.1 ชื่อเรียกของชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน	13
2.1.2 ประวัติศาสตร์การอพยพมายังประเทศไทยของชาวจีนฮกเกี้ยน :	
กรณีศึกษาจากเอกสารจีน	13
2.1.3 เส้นทาง การอพยพของชาวจีนฮกเกี้ยนมายังประเทศไทย	21
2.1.4 ภาษาและวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยน	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์	34
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับประวัติชีวิต	35
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรณา	37
2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน	37
2.5.1 ความหมายของการตั้งถิ่นฐาน	38
2.5.2 รูปแบบของการตั้งถิ่นฐาน	38
2.5.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน	39
2.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม	41
2.6.1 ความหมายของวัฒนธรรม	41
2.6.2 ประเภทของวัฒนธรรม	42
2.6.3 ความสำคัญของวัฒนธรรม	42
2.6.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม	44
2.6.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการผสมกลมกลืนของวัฒนธรรม	46
2.6.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม	47
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐาน	48
2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทย เชื้อสายจีนและกลุ่มชนต่าง ๆ	50
2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม	51
3. การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง	
3.1 ข้อมูลพื้นฐานของตำบลบางน้ำผึ้งและชาวจีนฮกเกี้ยนในพื้นที่	54
3.1.1 สภาพภูมิศาสตร์และการคมนาคม	54
3.1.2 ประชากรและอาชีพ	56
3.1.3 สถานพยาบาล	57
3.1.4 ศาสนสถาน	58
3.1.5 สถานศึกษา	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.6 จีนฮกเกี้ยน : ผู้คนและวัฒนธรรมที่บางน้ำผึ้ง	64
3.2 สาเหตุการมาตั้งถิ่นฐานในชุมชนบางน้ำผึ้ง	80
3.2.1 ปัจจัยภายในประเทศจีน.....	81
3.2.2 ปัจจัยของประเทศไทย.....	96
3.3.3 ปัจจัยเฉพาะของชาวจีนฮกเกี้ยน	106
4. การปรับเปลี่ยนของวัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง	
4.1 ปัจจัยที่ทำให้วัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนมีการปรับเปลี่ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง	116
4.1.1 ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์	117
4.1.2 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและอาชีพ.....	118
4.1.3 ปัจจัยทางการศึกษา.....	121
4.1.4 ปัจจัยด้านกฎหมายและการปกครองของไทย	123
4.1.5 ปัจจัยด้านการสมรส	124
4.2 วัฒนธรรมจีนฮกเกี้ยนที่ปรับเปลี่ยนไป.....	125
4.2.1 ภาษาพูด.....	125
4.2.2 อาหาร	128
4.2.3 พิธีกรรม	131
4.3 ด้านความเชื่อตามประเพณีรอบปี	142
5. บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 บทสรุป.....	145
5.2 อภิปรายผล	153
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	156
บรรณานุกรม	157

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ผนวก ก รายชื่อผู้บริจาคเงินสร้างศาลเจ้าที่ถิงหล่งใหม่	166
ผนวก ข คำนี้นค้นหาภาษาจีน.....	168
ผนวก ค ประวัติของครอบครัวชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง.....	170
ผนวก ง อาหารจีนฮกเกี้ยนแบบดั้งเดิม	177
ผนวก จ แบบสอบถามงานวิจัย.....	178
ประวัติผู้เขียน	180

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์หลัก	9
2.1 จำนวนชาวจีนฮกเกี้ยนไปกลับต่างประเทศจากเมืองเซี่ยเหมินระหว่าง ปี พ.ศ. 2478-2483	20
2.2 คำเรียกญาติเปรียบเทียบข้างพ่อ	26
2.3 คำเรียกญาติเปรียบเทียบข้างแม่	27
2.4 คำเรียกญาติเปรียบเทียบข้างพ่อของภาษาจีนฮกเกี้ยน	28
2.5 คำเรียกญาติเปรียบเทียบข้างแม่ของภาษาจีนฮกเกี้ยน	39
3.1 จำนวนสมาชิกครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์หลักทั้งคนรุ่นที่ 2 และคนรุ่นที่ 3	57
3.2 รายชื่อลูกหลานจีนฮกเกี้ยนที่เคยเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งในและ โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก	63
3.3 รายชื่อผู้สร้างศาลเจ้าที่กง ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	66
3.4 โรคระบาดที่เกิดในอำเภอเจียวอัน	89
3.5 จำนวนชาวจีนฮกเกี้ยนที่ไปต่างประเทศและกลับมาประเทศจีนระหว่าง พ.ศ. 2443-2483	94
3.6 จำนวนเรือที่เดินทางระหว่างซัวเถาและไหโข้วมายังกรุงเทพ ฯ พ.ศ. 2425-2460	100
3.7 ราคาสินค้าและค่าจ้างต่อวันของมณฑลฮกเกี้ยน พ.ศ. 2455 และ พ.ศ. 2464	107
3.8 ปีที่ชาวจีนฮกเกี้ยนรุ่นแรกอพยพเข้ามาชุมชนบางน้ำผึ้ง	114
4.1 ความสามารถในการใช้ภาษาฮกเกี้ยนและภาษาไทยของชาวจีนฮกเกี้ยน ตั้งแต่รุ่นแรกถึงรุ่นที่ 4	127
4.2 พิธีแต่งงานของชาวจีนฮกเกี้ยนตั้งแต่คนรุ่นแรกถึงคนรุ่นที่ 3	134
4.3 พิธีศพของชาวจีนฮกเกี้ยนรุ่นแรก	138
4.4 ราคาที่ดินและค่าบริการต่าง ๆ ของสุสานพญานาคราช จังหวัดชลบุรี	141

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย.....	7

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ที่อยู่ของผู้ให้สัมภาษณ์หลักในพื้นที่ศึกษา.....	9
2.1 เส้นทางการอพยพของชาวจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง.....	24
3.1 ที่ตั้งของตำบลบางน้ำผึ้งและบริเวณใกล้เคียง	55
3.2 พระอุโบสถหลังเก่าของวัดบางน้ำผึ้งนอก	59
3.3 จิตรกรรมฝาผนังที่บานประตูและหน้าต่างในพระอุโบสถหลังเก่า ของวัดบางน้ำผึ้งนอก.....	60
3.4 ที่ตั้งของอำเภอเจียวอันของมณฑลฮกเกี้ยน	64
3.5 ศาลเจ้าที่กงหลังใหม่ ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	66
3.6 รายชื่อของผู้บริจาคเงินสร้างศาลเจ้าหลังใหม่.....	67
3.7 โรงเรียน ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ.....	68
3.8 รูปเทพเจ้าที่กง	69
3.9 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทอดพระเนตรศาลเจ้าที่กง และโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง	70
3.10 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 1.....	73
3.11 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 2.....	74
3.12 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 3.....	75
3.13 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 4.....	76
3.14 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 5.....	77
3.15 ภาพและคำจารึกของสุสานหมายเลข 6.....	78
3.16 เครื่องบูชาของชาวจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง	79
3.17 เครื่องบูชาการค้าขายของชาวจีนฮกเกี้ยนในชุมชนบางน้ำผึ้ง	80
3.18 หนังสือเดินทางในสมัยราชวงศ์ชิงตอนปลาย.....	91
3.19 หนังสือเดินทางในสมัยสาธารณรัฐจีน.....	92
3.20 ชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนนำผลผลิตในสวนมาจำหน่ายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง.....	103
3.21 คลองที่ไหลผ่านหน้าบ้านของชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน	105
4.1 โรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน	122
4.2 พิธีศพของนาย โอฮวน แซ่เจ็งที่จังหวัดระยอง (พ.ศ. 2521).....	136

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.3 พิธีศพของนายโอสวน แซ่เจ็งที่จังหวัดระยอง (พ.ศ. 2521).....	137
4.4 นิมนต์พระสงฆ์ของวัดบางน้ำผึ้งในมาสวดมนต์.....	143

